

LAUSUNTO YHTEISÖILLE MYÖNNETTYJEN AVUSTUSTEN KIRJAAMISESTA

Lausuntopyyntö

Kaupunki A on pyytänyt kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoa yhdistykselle ja tytäryhtiölle myöntämiensä avustusten kirjaamisesta.

Kaupungin ja yhdistyksen välisen ostopalvelusopimuksen mukaan kaupunki suorittaa korvauksena palvelujen tuottamisessa käytettyjen yhdistyksen tilojen osalta 15 vuoden annuiteetilla avopalvelukeskuksen rakennuskustannukset vähennettynä Raha-automaattiyhdistykseltä saaduilla avustuksilla. Yhdistyksen kalustuksesta ja laitteista kaupunki suorittaa sopimuksen mukaan korvauksena 7 vuoden annuiteetilla lisättynä vuosittaisesta korjaamisesta ja huollosta johtuvilla kustannuksilla ja vähennettynä Raha-automaattiyhdistyksen avustuksella. Sopimusta tarkistetaan vuosittain palvelujen yksikkökustannusten muuttuessa.

Tytäryhtiötään kaupunki avustaa vuosittain lainojen hoitokuluissa. Kaupunginvaltuuston 3.7.1992 päätöksen mukaan kaupunki takaa ns. Atk-talon laajennuksen rahoittamiseen otetut 3,65 milj. markan lainat ja vastaa näiden lainojen pääomakuluista enintään 530.000 markkaan vuodessa. Vuonna 1997 avustus tytäryhtiön lainojen lyhennyksiin oli 1,3 milj. markkaa.

Kaupungin antaman lisäselvityksen mukaan kaupunki on sitoutunut yhdistyksen ja yhtiön mainittujen hankkeiden rahoittamiseen ennen niiden toteuttamista eikä hankkeita olisi ilman kaupungin rahoitussitoumusta käynnistetty.

Lausunnon perustelut

Kirjanpitolain 16 §:n 1 momentin mukaan tilikauden tuotoista vähennetään kuluina ne menot, joista ei todennäköisesti enää kerry niitä vastaavaa tuloa. Kirjanpitolain 12 §:n 3 momentin mukaan käyttöomaisuutta ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa useampana kuin yhtenä tilikautena.

Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen (8.1.1996) mukaan kirjanpitolain 12 §:n käyttöomaisuuden määritelmää on täydennetty siten, että kunnan käyttöomaisuutta ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannon tekijöinä useamman kuin yhden tilikauden aikana.

Kirjanpitolain mainitun 16 §:n säännöksen perusteella avustus, joista ei kunnalle todennäköisesti kerry sitä vastaavaa tuloa, kirjataan kuluksi. Investoinnin rahoitusosuuden, tuen tai avustuksen aktivointi voi kuitenkin tulla kysymykseen, mikäli on osoitettavissa, että sillä on kunnan tai kuntayhtymän palvelujen tuotantoa tai järjestämistä tukeva vaikutus useamman kuin yhden tilikauden ajan.

Kirjanpitolaissa ei ole rahoitusosuuksien, pääomatukien tai avustusten aktivoinnista nimenomaisia säännöksiä. Yleisesti muiden pitkävaikutteisten menojen kuin käyttöomaisuuden aktivoinnista on säädetty kirjanpitolain 16 §:n 5 momentissa siten, että mikäli muita pitkävaikutteisia menoja on aktivoitu, ne on poistettava vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi. Kuntajaoston yleisohjeessa suunnitelman mukaisista poistoista (1996) on muiden pitkävaikutteisten menojen ohjeelliseksi poistoaajaksi annettu 3-5 vuotta ellei menon vaikutusaikaa muutoin voida määrittellä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon (1997/15) mukaan kuntayhtymän vähentäessä jäsenkunnan maksuosuuden rahoitusosuutena käyttöomaisuuden hankintamenosta jäsenkunta aktivoi suorittamansa rahoitusosuuden omassa kirjanpidossaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin, joista jäsenkunta tekee suunnitelman mukaiset poistot. Poistosuunnitelmana käytetään kuntajaoston lausunnon mukaan samaa poistosuunnitelmaa, kuin kuntayhtymä on käyttänyt rahoitusosuuden kohteena olevan investoinnin hankintamenoa.

Kuntajaoston lausunto

Siltä osin kuin kaupunki on sopimuksella tai tekemällään valtuuston päätöksellä sitoutunut yhdistyksen tai tytäryhtiön käyttöomaisuuden hankintamenojen rahoittamiseen, tulee kaupungin kirjata tämän jäljellä olevan, maksamattoman rahoitusosuuden kirjanpidossaan muuksi pitkävaikutteiseksi menoksi ja muuksi pitkäaikaiseksi velaksi. Se osa muusta pitkävaikutteisesta velasta, joka erääntyy maksettavaksi seuraavan tilikauden aikana kirjataan muihin lyhytaikaisiin velkoihin. Tilikauden aikana suoritettu, annuiteetin mukainen korvaus kirjataan lyhytaikaisten velkojen vähennykseksi.

Pitkävaikutteinen meno kirjataan poistona kuluksi rahoitusosuuden kohteena olevan käyttöomaisuuden taloudellisena pitoaikana kuitenkin vähintään pitkävaikutteisista menoa vastaavan velan lyhennyksen määräisenä.

Aktivoinnin ja vastaavan lainan kirjaamisen edellytyksenä kaupungin kirjanpidossa on, että yhdistys tai säätiö merkitsee aktivoitua avustusta vastaavan osuuden kirjanpidossaan hankintamenojäännöksen vähennykseksi ja saamiseksi. Mikäli yhdistys tai tytäryhtiö ei käsittele avustusta investoinnin rahoitusosuutena, kirjaa kaupunki vuosittain maksamansa avustuksen kuluksi ja merkitsee jäljellä olevan avustussitoumuksen vastuuna tilinpäätöksen liitetietoihin.